

Instrukcja przebiegu praktyki zawodowej na studiach II stopnia, 2 rok studiów

Kierunek : Pedagogika

Specjalność: Socjoterapia z profilaktyką uzależnień

studia II stopnia, profil praktyczny studia niestacjonarne

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk

Wymiar praktyki	360h (3 miesiące); 12 ECTS
Realizacja i zaliczenie	2 x 180h praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie I rok studiów (semestr 2) praktyka (180h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4)
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

Praktyki studenckie prowadzone są zgodnie z *Regulaminem Praktyk studenckich w Olsztyńskiej Szkole Wyższej* wg obowiązujących w danym roku akademickim *Zasad Realizacji i Zaliczania Praktyk Zawodowych*.

Studenci pracujący zawodowo, którzy udokumentują co najmniej 3-miesięczny staż pracy zgodny z kierunkiem i specjalnością, mogą zostać zwolnieni z obowiązku odbywania praktyki zawodowej. Podstawą zaliczenia praktyki jest pozytywna opinia i ocena praktyki oraz praktykanta dokonana przez zakład pracy, który wpisuje je do dziennika praktyk. Prawidłowo prowadzony dziennik wraz z wpisem zakładu pracy stanowi podstawę do zaliczenia praktyki. Student i zakład pracy wiedzą o zadaniach, jakie będą musieli wykonać i jakie efekty osiągnąć.

Instrukcja przebiegu praktyki – zaliczenie II rok studiów (semestr 4)

Specjalność: Socjoterapia z profilaktyką uzależnień

Realizacja i zaliczenie	Praktyka (180 h, 6 ECTS) – zaliczenie II rok studiów (semestr 4) Praktyka powinna odbywać się w placówkach, w których realizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, w wymiarze 180 godzin, w tym: 30 godz. kompetencje ogólne, pedagogiczne 30 godz. kompetencje opiekuńczo – wychowawcze 120 godz. kompetencje dydaktyczne
Weryfikacja efektów	sposób weryfikacji– zaliczenie

1. Uwagi wstępne

Praktyka może być realizowana w placówkach oświatowo–wychowawczych, opiekuńczo–wychowawczych, wsparcia dziennego, ośrodkach adopcyjno–opiekuńczych, ośrodkach adaptacyjnych, instytucjach pomocy i opieki społecznej, domach dziecka, pogotowiach opiekuńczych, placówkach profilaktycznych, schroniskach dla ofiar patologii w rodzinie, ośrodkach szkolno–wychowawczych, internatach, bursach, świetlicach środowiskowych i terapeutycznych, warsztatach terapii zajęciowej, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno –wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno–wychowawczych.

2. Cele praktyki

Praktyka stanowi integralną część procesu kształcenia i jej głównym celem jest umożliwienie studentowi kontaktu ze środowiskiem pracy. Głównym celem praktyki jest weryfikacja wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdobytych w trakcie studiów i zastosowanie ich w praktyce, kształtowanie właściwego stosunku do pracowników i obowiązków związanych z wykonywaniem zawodu, zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach studiowanego kierunku i specjalności. Ponadto, w ramach

odbywanej praktyki student uzyskuje kwalifikacje pedagogiczne zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji ogólnych, pedagogicznych, przygotowanie do zawodu (wymiar 30 godzin) przez:

- a) Zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest realizowana, jej zadaniami, strukturą, sposobem funkcjonowania, organizacji pracy pracowników,
- b) Poznanie podstawowych przepisów regulujących pracę jednostki,
- c) Poznanie organizacji pracy w poszczególnych komórkach jednostki,
- d) Poznanie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- e) Poznanie administracyjno - prawnych aspektów funkcjonowania danej jednostki (m. in prowadzonej dokumentacji), statutu, regulaminów wewnętrznych,
- f) Poznanie obiegu i archiwizacji dokumentacji w jednostce,
- g) Nabycie umiejętności dokumentacji podstawowych zdarzeń występujących w jednostce,
- h) Zapoznanie się z planami pracy placówki w zakresie prowadzonych działań socjoterapeutycznych,
- i) Poznanie form współpracy placówki z władzami samorządowymi i organizacjami lokalnymi,
- j) Poznanie zadań na poszczególnych stanowiskach, z którymi ma/może mieć kontakt,
- k) Kształtowanie umiejętności integracji wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu studiowanej specjalności w naturalnych warunkach odbywania praktyki,
- l) Doskonalenie postawy interpersonalnego i emocjonalnego zaangażowania w proces profesjonalnego przygotowania zawodowego, z zachowaniem zasad etyki zawodowej,
- m) Poznanie procesów komunikowania interpersonalnego, w tym w interakcji przełożony–podwładny, wychowawca/ pedagog/ socjoterapeuta – podopieczny, wychowanek,
- n) Obserwowanie sposobu integrowania przez prowadzącego zajęcia socjoterapeutyczne, różnej działalności, w tym terapeutycznej, dynamiki grupy i ról pełnionych przez jej uczestników,
- o) Obserwowanie działań podejmowanych przez prowadzącego zajęcia socjoterapeutyczne, na rzecz bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie,
- p) Planowanie działań socjoterapeutycznych w stosunku do osób przebywających w placówce/ ośrodku,
- q) Sprawowanie nadzoru nad realizacją planu zajęć osób przebywających w placówce/ ośrodku
- r) Udzielanie pomocy w sprawach rozwojowych i życiowych osób przebywających w placówce/ ośrodku,
- s) Indywidualizowanie prowadzonych działań w stosunku do osób przebywających w placówce/ ośrodku,

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo wychowawczych (wymiar – 30 godzin) przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów - wychowanków,
  - b) aktywności poszczególnych uczniów - wychowanków, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, socjoterapeuta) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
  - f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,

- g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży, wychowanków,
  - h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
  - b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
  - c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych według planu i programu,
  - d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów –wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- 4) pełnienie roli opiekuna - wychowawcy, w szczególności:
- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
  - b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
  - c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo–wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie,
  - d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,
  - e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych, w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych (**5 godzin – samodzielne prowadzenie zajęć**),
  - f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,
  - g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami, niedostosowanymi, zagrożonymi niedostosowaniem społecznym),
  - h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - i) udzielanie pomocy w sprawach rozwojowych i życiowych podopiecznych/ wychowanków,
  - j) indywidualizowanie oddziaływań wychowawczych w zależności od potrzeb,
  - k) sprawowanie opieki nad uczniami, wychowankami i podopiecznymi poza terenem szkoły lub placówki;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy),
  - g) planowanie działań wychowawczych w stosunku do osób przebywających w placówce/ zakładzie.

W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji dydaktycznych (wymiar – 120 godzin) przez:

- 1) zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych i opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzonej dokumentacji;
- 2) obserwowanie:
  - a) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk w toku prowadzonych przez niego lekcji (zajęć) oraz aktywności uczniów, wychowanków i podopiecznych,
  - b) toku metodycznego lekcji (zajęć), stosowanych przez nauczyciela metod i form pracy oraz wykorzystywanych pomocy dydaktycznych (**10 godz. – hospitacje**),

- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca, terapeuta) – uczeń, wychowanek, podopieczny oraz interakcji między dziećmi lub młodzieżą w toku lekcji (zajęć),
  - d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, ich prawidłowości i zakłóceń,
  - e) sposobów aktywizowania i dyscyplinowania uczniów, wychowanków, podopiecznych oraz różnicowania poziomu aktywności poszczególnych uczniów,
  - f) sposobu oceniania uczniów, wychowanków, podopiecznych,
  - g) sposobu zadawania i kontrolowania pracy domowej, zadań do wykonania poza szkołą lub placówką,
  - h) dynamiki i klimatu społecznego klasy, grupy, ról pełnionych przez uczniów, wychowanków, podopiecznych ich zachowania i postaw,
  - i) funkcjonowania i aktywności w czasie lekcji (zajęć) poszczególnych uczniów, wychowanków, podopiecznych, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionych,
  - j) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny,
  - k) organizacji przestrzeni w grupie, klasie, sposobu jej zagospodarowania (ustawienie mebli, wyposażenie, dekoracje);
- 3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:
- a) planowaniu i przeprowadzaniu lekcji (zajęć),
  - b) organizowaniu pracy w grupach,
  - c) przygotowywaniu pomocy dydaktycznych,
  - d) wykorzystywaniu środków multimedialnych i technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej,
  - e) kontrolowaniu i ocenianiu uczniów, wychowanków, podopiecznych,
  - f) podejmowaniu działań na rzecz uczniów, wychowanków, podopiecznych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów, wychowanków, podopiecznych szczególnie uzdolnionych,
  - g) organizowaniu przestrzeni klasy,
  - h) podejmowaniu działań w zakresie projektowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 4) pełnienie roli nauczyciela/pedagoga, w szczególności:
- a) planowanie lekcji (zajęć), formułowanie celów, dobór metod i form pracy oraz środków dydaktycznych,
  - b) dostosowywanie metod i form pracy do realizowanych treści, etapu edukacyjnego oraz dynamiki grupy uczniowskiej,
  - c) **organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań socjoterapeutycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze (25 godz. - samodzielne prowadzenie zajęć),**
  - d) wykorzystywanie w toku lekcji (zajęć) środków multimedialnych i technologii informacyjnej,
  - e) dostosowywanie sposobu komunikacji w toku lekcji (zajęć) do poziomu rozwoju uczniów, wychowanków,
  - f) animowanie aktywności poznawczej i współdziałania uczniów, wychowanków,
  - g) rozwijanie umiejętności samodzielnego zdobywania wiedzy z wykorzystaniem technologii informacyjnej,
  - h) organizację pracy uczniów, wychowanków w grupach zadaniowych,
  - i) dostosowywanie podejmowanych działań do możliwości i ograniczeń uczniów, wychowanków ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
  - j) diagnozowanie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, wychowanków,
  - k) podejmowanie indywidualnej pracy dydaktycznej z uczniami, wychowankami (w tym dziećmi i młodzieżą ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),

- l) podejmowanie działań wychowawczych w toku pracy dydaktycznej, w miarę pojawiających się problemów, w sytuacjach: zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych, nieprzestrzegania ustalonych zasad,
  - m) podejmowanie współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami i wychowankami;
- 5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:
- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
  - b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
  - c) ocenę własnego funkcjonowania w toku wypełniania roli nauczyciela (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
  - d) ocenę przebiegu prowadzonych lekcji (zajęć) oraz realizacji zamierzonych celów,
  - e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych i prowadzonych lekcji (zajęć),
  - f) omawianie zgromadzonych doświadczeń w grupie studentów (słuchaczy).

**! Organizacja i prowadzenie lekcji (zajęć) w oparciu
o samodzielnie opracowywane scenariusze w wymiarze 30 godzin**

Uwaga:

Podczas praktyki szczególną uwagę należy skierować na zakres metodyczny praktyki: obserwacja/hospitacje zajęć, a także samodzielne przygotowanie konspektu i prowadzenie zajęć oraz omawianie ich rezultatów z nauczycielem – opiekunem praktyki.

W czasie odbywania praktyki słuchacz powinien poznać organizację zajęć pozalekcyjnych, w miarę możliwości uczestniczyć w różnych formach pracy szkoły lub placówki (np. spotkania z rodzicami, uroczystości szkolne lub inne organizowane w placówce, rady pedagogiczne, zespoły samokształceniowe).

Założenia programowo-organizacyjne:

Student nie ma prawa skracać czasu trwania praktyki. W trakcie trwania praktyki student prowadzi systematycznie Dziennik praktyk, w którym powinna znaleźć odzwierciedlenie jego codzienna praca. Zapisy wykonywanych czynności winny być potwierdzone przez opiekuna studenta. W Dzienniku praktyki należy dokonać wpisu dotyczącego okresu trwania praktyki oraz opinii i oceny praktyki studenta.

Wymagana dokumentacja:

Po zakończeniu praktyki student składa dokumentację przebiegu praktyki u kierownika praktyk:

1. Dziennik praktyk (właściwie wypełniony, opatrzony pieczęcią placówki),
2. Porozumienie w sprawie organizacji praktyki,
3. Wykaz samodzielnie prowadzonych zajęć,
4. Scenariusze zajęć – podpisane przez studenta i opiekuna (dokumentujące właściwą ilość samodzielnie przeprowadzonych zajęć).

Nauczyciel – opiekun (z ramienia placówki) proszony jest o:

- czuwanie nad organizacją i przebiegiem praktyki,
- udostępnianie studentowi możliwie wcześniej tematów do prowadzenia zajęć celem poprawnego ich przygotowania,
- udzielanie studentowi rad i wskazówek metodycznych podczas przygotowywania konspektów zajęć,
- wnikliwe omawianie zajęć próbnych studenta,
- sformułowanie opinii z przebiegu praktyki i zamieszczenie jej w Dzienniku praktyk.